

Açık ve Uzaktan Öğrenme Anlatılarının Yaşam Boyu Öğrenme Kapsamında İncelenmesi

Analysis of Open and Distance Learning Narratives Within a Lifelong Learning Context

Şeyda Kır*
Aras Bozkurt**

To cite this article / Atıf için:

Kır, Ş. ve Bozkurt, A. (2020). Açık ve uzaktan öğrenme anlatılarının yaşam boyu öğrenme kapsamında incelenmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – Journal of Qualitative Research in Education*, 8(4), 1298-1322. doi: 10.14689/issn.2148-2624.8c4s10m

Öz. Bilginin gelişimin, değişimin temel unsuru olduğu günümüzde bilgi ekolojisinde hayatta kalabilmek ve yaşanan değişime uyum sağlayabilmek için yaşam boyu öğrenme önemli bir kavram olarak ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda bu araştırmanın genel amacı, açık ve uzaktan öğrenme ortamındaki deneyimlerinin öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme sürecine nasıl katkı sağladığının incelenmesidir. Bu amaç kapsamında nitel araştırma yöntemlerinden biri olan anlatı araştırması tercih edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrenenlerin açık ve uzaktan öğrenme ortamı olan Açıköğretim Sistemi içindeki deneyimleri ve öğrenme süreçlerine ilişkin anlattıkları hikayeler tercih edilmiştir. Bu doğrultuda araştırmanın çalışma grubunu Açıköğretim Sistemi öğrenenleri oluşturmaktadır. Araştırmada öğrenenlerden elde edilen 2700 hikayeden yaşam boyu öğrenme teması altında 31 tanesi seçilmiş ve bu hikayeler yaşam boyu öğrenme bağlamında analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme süreçlerine etki eden hususlar; motivasyon, kişisel gelişim, mesleki gelişim, sosyalleşme ve öz-yönetim olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam boyu öğrenme, açık ve uzaktan öğrenme, uzaktan eğitim, çevrimiçi öğrenme, yetişkin öğrenenler.

Abstract. In today's conditions, where knowledge is the fundamental element of development and change, lifelong learning has emerged as a valuable concept in order to survive and adapt to the change in information ecology. In this context, the main purpose of this research is to examine how experiences of learners in the open and distance learning environment contribute to learners' lifelong learning process. For this purpose, narrative research, one of the methods of qualitative research, has been conducted. Within the scope of the research, learners' experiences and stories related to learning processes within the Open Education System, which is an open and distance learning environment, were used. In this respect, the working group of the research consists of learners in Open and Distance Learning System. A total of 31 stories out of 2700 learners were selected and those under the theme of lifelong learning theme were analyzed in the context of lifelong learning. According to the research findings, issues affecting learners' lifelong learning processes are identified as motivation, personal development, professional development, socialization and self-directed behaviour.

Keywords: Lifelong learning, open and distance learning, distance education, online learning, adult learners

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 12.01.2020

Düzeltilme Tarihi: 04.09.2020

Kabul Tarihi: 21.10.2020

* Sorumlu yazar / Correspondence: Anadolu Üniversitesi, Türkiye, seydaakr@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6270-8034

** Anadolu Üniversitesi, Türkiye, arasbozkurt@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4520-642X

Giriş

Yirmi birinci yüzyılın başından günümüze kadar bilgi iletişim teknolojilerinin gelişmesi, kitle iletişim araçlarının hızlı yayılması ve internetin insanların sosyal, ekonomik ve eğitim yaşantısının ayrılmaz bir parçası olması günlük yaşamın her alanında farklı yansımalara sebep olmuştur. Bu gelişmeler ve yeniliklerle birlikte insanların bilgiye erişim ve öğrenme ortamlarına ulaşma imkanları da artış göstermiştir. Ortaya çıkan bu fırsatların yanı sıra yaşam boyu öğrenme bilginin yarı ömrünün kısaltıldığı ve güncel bilgiye ihtiyacın daha çok arttığı [dijital] bilgi çağında önemli bir süreç ve gereksinim olarak ortaya çıkmıştır.

Yaşam boyu öğrenme felsefesi ekseninde, öğrenme sürecinin bir sonu yoktur. Bilginin kolayca eskidiği ve yeniliklere hızlı bir uyum sağlama süreci gereken günümüz şartlarında öğrenme ve bilgi edinmek için sınırlar ve kısıtlamalar ortadan kaldırılmaktadır. Yaşam boyu öğrenme; hayatın herhangi bir anında ve herhangi bir yerde gerçekleşme ihtimali olan, kişinin yaşamı boyunca farklı ortamlarında kazanabileceği her türlü beceri, bilgi ve davranış şeklinde tanımlanmaktadır (Field, 2010). Bu tanıma destekler nitelikte, yaşam boyu öğrenme felsefesinin temelinde, farklı öğrenme araçları ve anlamlı deneyimler doğrultusunda insanların öğrenme ihtiyaçlarını karşılayabilecek bilgi tabanlı gelişen bir toplum oluşturma bilinci yer almaktadır (UNESCO, 2016). Bu bakış açısı çerçevesinde yaşam boyu öğrenme, bir toplumun sosyal, ekonomik, kültürel ve eğitimsel gelişim anlayışını şekillendiren ve geleceğe yönelik gelişimsel kararlar almasına katkı sağlayan önemli bir unsurdur değerlendirmesinin yapıldığı görülmektedir (London, 2011). Yaşam boyu öğrenme felsefesi ve insanların bilgi kaynaklarına ve öğrenme ortamlarına kolay ve hızlı erişebilmesi ulaşılabilir öğrenme olgusunu meydana getirmiştir. Teknolojinin gelişmesi için ihtiyaç olan teknolojik altyapının sağlanmasıyla birlikte öğrenme ortamları dijitalleşme sürecine girmiş ve açık ve uzaktan öğrenme (AUÖ) ortamları sağladığı esneklik ve kolay erişilebilirlik olanaklarıyla oldukça popüler hale gelmiştir. Açık ve uzaktan öğrenme anlayışı ekseninde çevrimiçi öğrenme ortamlarının artması, açık eğitim anlayışının ortaya çıkması, her zaman her yerde öğrenme felsefesinin oluşması, mobil öğrenmenin gündemde olması ve Kitleleşmiş Açık Çevrimiçi Ders (KAÇD) platformlarının var olması gibi bilgi kaynaklarına erişimi kolaylaştıran uygulamalar sayesinde yaşam boyu öğrenme anlayışı çevrimiçi ortamlarda daha fazla anlam kazanmaktadır.

Araştırma Sorunsalı

Yaşam boyu öğrenme süreçleri genellikle örgün eğitimden ve öğrenme ortamlarından ayrıştırılarak yapılandırılmamış öğrenme süreçleriyle ilişkilendirilmektedir. Ancak yaşam boyu öğrenme yapılandırılmış veya yarı yapılandırılmış öğrenme ortamlarındaki öğrenme deneyimleriyle de bağlantılı olan ve bu öğrenme sürecine de oldukça katkı sağlayan bir süreçtir. Türkiye'deki açık ve uzaktan öğrenme anlayışı ve yaşam boyu öğrenme süreçleri dikkate alındığında Anadolu Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi tarafından yürütülen Açıköğretim Fakülteleri öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme süreçlerini destekleyen ve onlara uzaktan çevrimiçi ortamlarda yaşam boyu öğrenme becerileri kazandırarak katkı sağlayan sistemler olarak kabul edilmektedir. Farklı üniversiteler tarafından sürdürülen Açıköğretim sistemlerindeki öğrenenler sadece bilgi edinmek, kariyer hedeflemek veya bir öğrenme ihtiyacı hissettikleri için değil kendi yaşam boyu öğrenme süreçlerini devam ettirebilmek için bu sistemin içine dahil olmaktadır. Bu düşünceler doğrultusunda çalışmanın amacı; açık ve

uzaktan öğrenme sistemindeki öğrenenlerin deneyimlerinin yaşam boyu öğrenme bağlamında incelenmesidir. Bu amaç kapsamında araştırma soruları aşağıdakiler gibi şekillenmiştir:

1. Açık ve uzaktan öğrenme sistemi öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme süreçlerini hangi temalar bağlamında desteklemektedir?
2. Açıköğretim sistemindeki öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme deneyimleri bu öğrenenleri hikayeleri bağlamında hangi boyutlarda değiştirmekte ve farklılaşmaktadır?

Yaşam Boyu Öğrenme

Yaşam boyu öğrenme felsefesinin önem kazanmasında bazı kurumların yaptığı girişimlerin etkili olduğu söylenebilir. 1972 yılında bir panelde Fransa Eğitim Bakanı Edgar Faure tarafından sunulan 'Learning to Be' adlı raporda eğitim sisteminin gelişmesi için yapılandırılmış eğitim öğretim programlarının yanında yapılandırılmamış ve yarı yapılandırılmış eğitime daha fazla önem verilmesinin ve bu doğrultuda yatırım yapılması gerektiği belirtilmiştir (Field, 2010). Bu rapor sonrasında yaşam boyu öğrenmenin geliştirilmesi ve yapılandırılmamış ve yarı yapılandırılmış öğrenme olanaklarının geliştirilmesi gerektiği konusunda yankı uyandırmıştır. UNESCO gibi kurumların destek sağladığı çalışmalarla birlikte gelişmekte olan endüstri toplumlarında çalışan işgücü potansiyelinin iyileştirilmesi ve nitelikli insan gücünün artırılması amacıyla mesleki eğitim fırsatlarının oluşturulması gibi çalışmalar yapılmıştır. Yaşam boyu öğrenmenin bu kadar önem kazanmasının altında yatan etkenler sosyal, kültürel, eğitsel veya politik temellere dayanabilmektedir. Bununla beraber bu konudaki en etkili kaynağın ekonomik sebepler olduğu ve ulusların rekabetçi ekonomi içinde olduğu günümüz şartlarında yaşam boyu öğrenmenin işgücü potansiyelinin artırılmasında etkili olduğu düşünülmektedir (Field, 2010). Yaşam boyu öğrenme, Fisher (2000) tarafından da toplumların kendi geleceğini ve refahını oluşturmada bir seçenek olarak değil zorunluluk olarak değerlendirilmesi gerektiği şeklinde ifade edilmiştir. London (2011) ise yaşam boyu öğrenme anlayışının toplumun kendi geleceğini şekillendiren ve ekonomik, sosyal, kültürel ve eğitimsel gelişimini yakından etkileyen önemli bir rol olduğunu belirtmiştir. Yaşam boyu öğrenme fırsatları tüm bu ekonomik boyutta değerlendirilmesinden uzaklaşarak yetişkin öğrenmesinin yakından ilişkilendirildiği 'kendi iyiliği için' (for its own sake) anlayışından oldukça ayrılmaktadır (Tummons ve Ingleby, 2014). Öğrenmenin; bireyin kendi ihtiyacı, iyiliği ve arzusuyla gerçekleşmesi gerektiği ve toplumsal ekonomik refah ile birlikte değerlendirilmesi bu anlayıştan tamamen farklıdır. Bu bağlamda yaşam boyu öğrenme, bir taraftan mesleki eğitimler, yetişkinlere yönelik kurslarla ilişkilendirilmesine karşın sonunda bir iş edinme amacı taşımayan, esnek olmayan programlarda yürütülen aktiviteler, her türlü eğitim öğretim faaliyetleri ve sonunda bir öğrenme ve beceri kazanmayı da kapsayan deneyimleri de kapsamaktadır.

Yaşam Boyu Öğrenme ve Çevrimiçi Öğrenme Fırsatları

Çoğunlukla yetişkin öğrenenler için düşünülen yaşam boyu öğrenme toplumun sosyal ve eğitimsel yapısındaki sürekli değişimin sonucu olarak, öğrenenlerin bu değişime uyum sağlayabilmesini ve yeni şeyler öğrenmelerini desteklemektedir (Inoue, 2007). Günümüzde yaşam boyu öğrenmenin sadece yetişkin öğrenenleri değil, hemen hemen her yaştan öğreneni doğrudan ilgilendiren bir kavram olduğunu ifade edebilir. Yirmi birinci yüzyıl dünyasında giderek yoğunlaşan günlük iş hayatı, sosyal hayat ve diğer sorumluluklar içinde insanların kendi öğrenme ihtiyaçlarını karşılamak için bir kurumda veya toplulukta yüz yüze ders alma ihtimali

giderek azalmaktadır. Bu doğrultuda insanların öğrenme ihtiyaçlarını karşılamak, onların yaşam boyu öğrenme deneyimleri oluşturmalarını kolaylaştırmak çoğu zaman çevrimiçi ortamlara ve öğrenme esnekliği sağlayan açık ve uzaktan öğrenme fırsatlarıyla sağlanmaktadır. Bu bağlamda çevrimiçi öğrenme; uzaktan öğrenme, sanal öğrenme, dağıtılmış/yayılmış öğrenme ve öğreten ile öğrenenin farklı ortamlarda olduğu şekillerde yürütülen başka öğrenme türleriyle benzer şekillerde kullanıma sahiptir. Bu nedenle çevrimiçi öğrenme, çoğunlukla eş zamansız ve eş zamanlı olarak sürdürülen, farklı iletişim teknolojilerinin kullanıldığı ve öğrenenlerin birbirinden ve öğretenen uzakta olarak sağlandığı ders ya da biçimlendirilmemiş öğrenme içeriği olarak açıklanabilir (Hernandez-Gantes, 2010). Açık ve uzaktan öğrenme ya da çevrimiçi öğrenme gibi teknoloji tabanlı öğrenme ortamları öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme ihtiyaçları neticesinde onların deneyim yaşamalarını desteklemek için çözümler üretmektedir. Özellikle 1990'ların sonundan itibaren giderek popülerlik kazanan uzaktan eğitim anlayışı sayesinde yetişkin öğrenenler çevrimiçi ortamlarda yaşam boyu öğrenme deneyimlerini sürdürme olanağı kazanmıştır (Wang, 2010). Bu anlayışın üniversiteler tarafından da desteklenmesiyle bu alan daha çok gelişim göstererek yeni yaklaşımlara ve teknolojik gelişmelere zemin sağlamaktadır. Phoenix Üniversitesi ve İngiliz Açık Üniversitesi gibi büyük açık üniversiteler tarafından yetişkin eğitimini desteklemek ve yaşam boyu öğrenmeye katkı sağlamak amacıyla fazla sayıda açık eğitim programları oluşturulmuştur. Bu programlar sayesinde birçok insan mesleki beceriler kazanma veya iş becerilerini geliştirme, bir programı tamamlayarak diploma ve sertifika alma veya sadece kendi öğrenme isteklerini karşılama olanaklarından faydalanmaktadır (Wang, 2010).

Özellikle çevrimiçi teknolojilere dayalı Web araçlarının gelişmesiyle birlikte öğrenme ortamlarında bu teknolojilerin yansımaları olmuş ve bu sayede çevrimiçi öğrenme topluluklarının ve sosyal iletişim ağlarının önemi artmıştır. Ortaya çıkan bu durumun sonucunda öğrenenler, öğrenme deneyimi dışında karşılıklı iletişim sağladıkları mesajlaşma ve yorum yapma gibi etkinliklerle öğrenme sürecindeki etkileşimi artırarak yeni deneyimlerle yaşam boyu öğrenme bakış açılarını geliştirmişlerdir (Cristea, Ghali ve Joy, 2011). Web 2.0 ve 2000'li yılların ilk çeyreğinde varlığını daha çok hissettiren Web 3.0 teknolojisi ile blog, forum, sohbet araçları gibi çevrimiçi ağlarının öğrenme platformlarında kullanımının artmasıyla öğrenenler kendi ilgi alanları doğrultusunda farklı ortamlarda ve çevrimiçi topluluklarda etkinlik yapma ve etkileşim kurabilme fırsatı kazanmışlardır. Öğrenmenin sosyal bir süreç olduğunu, bu süreç içerisinde iletişim ve etkileşimin önemli olduğunu düşündüğümüzde bu gelişmeler yaşam boyu öğrenme süreçlerinin sosyal öğrenme bağlamında desteklenmesi açısından da önemlidir. Daha hızlı iletişim ve etkileşim kurmayı sağlayan bu teknolojilerle öğrenenler daha etkin paylaşım yapacakları, kendi öğrenme içeriklerini üretebilecekleri ve daha verimli gelişim yaşayabilecekleri bir sürece dahil olma olanağı elde etmişlerdir (Martinez ve Jagannathan, 2010). Yaşam boyu öğrenme anlayışı, her zaman her yerde öğrenme deneyimi yaşama ile ilişkilendirilmektedir. Web 2.0 teknolojileri öğrenenlere öğrenme sürecinde ve öğrenme içeriğinin üretilmesi veya yapılandırılması aşamasında öğrenenler arasında dinamik bir iş birliği oluşturma süreci sağlamaktadır. Bu nedenle yaşam boyu öğrenme ve Web 2.0/3.0 teknolojilerinin öğrenme ortamlarında kullanılmasıyla birlikte bu iki kavramın birbirini tamamladığı varsayılmaktadır (Cristea, Ghali ve Joy, 2011). Web teknolojileriyle yaşanan kapasite artışına ek olarak teknoloji destekli iletişim, etkileşim ve öğrenme araçları olarak kullanılan bloglar, videolar ve diğer internet yayınları öğrenme ortamlarında kullanıldığında öğrenenler farklı deneyimler yaşayarak daha verimli bir öğrenme süreci geçirebilirler (Maughan ve Mupinga, 2010). Her öğrenenin ön koşul olmadan öğrenme ortamına dahil olabildiği ve

istediği herhangi bir alanda uzman kişilerden ders alarak öğrenme deneyimi yaşayabileceği Kitlesele açık çevrimiçi dersler (KAÇD) bu durum için iyi bir örnek teşkil edebilir.

Yaşam boyu öğrenme deneyimi sürecinde, öğrenenlerin esnek bir yapı içerisinde kendi öğrenme ortamlarını düzenleyebildikleri, dolayısıyla kendi öğrenme hızına kendi karar verebildiği ve daha özerk bir ortamda öğrenmenin daha verimli geçebileceği ve böyle bir sürecin yetişkin öğrenenler için daha değerli olduğu ileri sürülmektedir (Knowles, 1996). Öğrenenler, öğrenme sürecinin kontrolünün kendilerinde olduğunu hissettiğinde daha iyi motive olmakta ve böyle bir öğrenme sürecinde kısa süreli hedeflenen şey öğrenmenin gerçekleşmesini sağlarken uzun süreli amaç ise öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme hedeflerine erişmelerini sağlamak şeklinde yorumlanmaktadır (Armakolas, Panagiotakopoulos ve Karatranrou, 2018). Yaşam boyu öğrenme süreci içinde yetişkin öğrenenlerin açık ve uzaktan öğrenme için oldukça önemli olan öz yönetim becerisine sahip olma, kendi deneyimlerini inceleyerek bir öğrenme sağlama ve kendi gelişimleri için sürekli öğrenme sürecinde olmanın önemi gibi konularda yeterli becerilere sahip oldukları varsayılmaktadır (Schmidt, Dickerson ve Kisling, 2010).

Yaşam boyu öğrenme günümüzde bir ihtiyaçtan daha çok bir gereksinimdir (McIntosh, 2005). Bu bağlamda yaşam boyu öğrenme ile ilgili olarak yapılmış anlatı araştırmalarında, yaşam boyu öğrenenlerin yaşadığı zorluklara, bu süreci etkileyen farklı dinamiklere ve yaşam boyu öğrenme sistemine odaklanıldığı gibi anlatılar üzerinden kişilerin bireysel deneyimleri oldukça önemli yere sahiptir. Sprlak (2016) tarafından yapılan araştırmada Çek Cumhuriyeti ve Slovakya'daki yaşam boyu öğrenme sistemi içinde yetişkin öğrenenlerin kariyer danışmanlık hizmetine ihtiyaç duyma ve kullanım oranları araştırılmıştır. Araştırmada on beş kişiyle görüşme yapılmıştır ve araştırma sonucunda niteliksiz ve uzmanlık gerektirmeyen işlerde çalışan bireylerin yaşam boyu öğrenme sistemi içinde kariyer danışmanlığına daha çok ihtiyaç duymasına rağmen hizmet alma oranları oldukça düşüktür. Eğitime karşı olumsuz bir tutum geliştirmiş olan bu kişilerin yaşam boyu öğrenme sürecine olumsuz deneyimlerle başladığı sonucuna ulaşılmıştır (Sprlak, 2016). Çin'de yapılan bir araştırmada ise yaşam boyu öğrenmenin başarılı yaşlanmaya olan katkısı katılımcıların öyküleri üzerinden incelenmiştir (Guo ve Shan, 2019). Çalışmada Çin'in başarılı yaşlanmaya ilişkin bakış açıları ve yaşam boyu öğrenmenin Çinli emekli yetişkinler arasında başarılı yaşlanma ve aktif vatandaşlığa katkıları araştırılmıştır. Araştırmada yaşam boyu öğrenmenin sağlıklı, bağımsız, açık görüşlü ve sosyal olarak aktif yaşlı yetişkinleri ortaya çıkararak başarılı yaşlanmaya katkıda bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır (Guo ve Shan, 2019). Mendieta ve Barkhuizen (2019) ise harmanlanmış öğrenme ortamında öğretmenlerin dil öğretimi süreci boyunca yaşadıkları kişisel kaygı seviyeleriyle nasıl başa çıktıklarını anlatı araştırması uygulayarak araştırmışlardır. Çalışmada iki öğretmenin anlattığı hikayelerle harmanlanmış öğretim programını uygulamadaki değişimler incelenmiştir. Çalışmada, öğretmenlerin ve yöneticilerin harmanlanmış öğretim programlarını daha etkili bir şekilde uygulamalarına yardımcı olmak için stres yönetiminin önemi vurgulanmaktadır (Mendieta ve Barkhuizen, 2019).

Ersoy ve Bozkurt (2017) tarafından da belirtildiği üzere ulusal alanyazında özellikle eğitim bilimleri alanında anlatı araştırması ile yapılan çalışma sınırlı sayıdadır. Türkiye bağlamında anlatı araştırmaları incelendiğinde, tam olarak yaşam boyu öğrenme kapsamı içinde olmamakla birlikte eğitim alanında anlatı araştırması başvurulan bir yöntemdir. Eğitim alanında yapılmış olan anlatı araştırmasında ise ilköğretimde görev yapan öğretmenlerin interaktif beyaz tahta kullanımına ilişkin deneyimlerinin analiz edilmesi amaçlanmıştır (Ersoy ve Bozkurt, 2015). Toprakçı ve Gülmez (2018) tarafından yapılan anlatı araştırmasında ise ebeveynlerin kendi çocuklarının eğitim hayatı boyunca yaşadıkları anılar incelenmiştir. Öztürk (2019) ise ideal

vatandaşlık anlayışına yönelik algıyı sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bakış açılarıyla sosyal anlatı çalışmasını kullanarak incelemiştir.

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu çalışmada Anadolu Üniversitesi Açıköğretim sistemindeki uzaktan öğrenenlerin öğrenme süreçlerine ilişkin yaşam boyu öğrenme anlayışları incelenmiştir. Araştırma kapsamında Açıköğretim sistemde kayıtlı olan öğrenenlerin kendi hikayelerinden yararlanılmış ve öğrenme deneyimleri yaşam boyu öğrenme olanağına sahip olma bakış açısıyla değerlendirilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden (Denzin ve Lincoln, 2011) biri olan anlatı deseni kullanılmıştır (Clandinin ve Connelly, 2000; Ersoy ve Bozkurt, 2017).

Anlatı araştırması bireylerin yaşam öykülerinden ve deneyimlerinden yola çıkarak belirli bir durumu veya olguyu analiz etme ve açıklamaya çalışan araştırma türüdür (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012; Cresswell, 2016; Ersoy ve Bozkurt, 2017). Anlatı araştırmaları, kronolojik olayların açıklanmasında kullanmak için bir veya birden fazla kişinin deneyimlerinden veya yaşantı öykülerinden yararlanarak, bu öyküleri bir araya getirip verileri analiz etmeyi ve raporlamayı gerektirmektedir (Czarniawska, 2004). Anlatı araştırmalarında hedeflenen durum araştırılması planlanan konu üzerine katılımcı deneyimlerinin keşfedilmesidir. Bu deneyimler anlatı araştırması kapsamında bireysel ve sosyal olmak üzere ikiye ayrılmaktadır (Clandinin ve Connelly, 2000). Sosyal deneyim kişinin çevresindeki insanlarla etkileşimi sonucunda kazandığı deneyimler olarak değerlendirilirken bireysel deneyim ise kişinin kendi başına edindiği deneyimler ve karar verdiği durumlar sonucunda edindiği tecrübeler olarak açıklanmaktadır (Cresswell, 2012). İnsanların yaşamları boyunca hikayeler anlatması ve deneyimlerini kendi oluşturdukları imgelerle aktarmaları eğitim araştırmalarında anlatı araştırmalarını kullanmanın temel varsayımlarından birisidir (Clandinin ve Connelly, 2000). Bu çalışmada anlatı araştırması kullanılmasının sebebi anlatı çalışmalarının “insanların deneyimlerini içsel algı süzgeçleriyle harmanlayarak” sunmasına (Ersoy ve Bozkurt, 2017, s. 238) ve bu şekilde yaşam boyu öğrenmeyi araştırma katılımcılarının sosyal bağlam içerisinde incelemeye olanak tanınmasıdır.

Araştırma Bağlamı ve Çalışma Grubu

Bu çalışma verileri 2017-2018 ve 2018-2019 eğitim öğretim yıllarında Anadolu Üniversitesi tarafından gerçekleştirilen ‘Benim Hikayem’ (Bozkurt ve Büyük, 2018) isimli proje amaçları doğrultusunda yapılmıştır. Proje kapsamında sistemdeki öğrencilerden kendi öğrenme süreçlerini ve yaşadıkları deneyimleri gönüllülük esasına dayanarak paylaşmaları ve kendi hikayelerini aktarmaları istenmiştir. Elde edilen toplam 2700 hikaye açık ve uzaktan öğrenme alanında deneyimli toplam beş akademisyen tarafından kodlanarak ana temalara ayrılmış, bu hikayelerden yaşam boyu öğrenme alt temasında yer alan 293 hikaye arasından 31 tanesi ayrıştırılmış ve bu çalışma kapsamında incelenmiştir. Çalışmaya dahil edilen hikayelerin belirlenmesinde katılımcıların yaşları, sosyo ekonomik durumları, cinsiyetleri gibi faktörler dikkate alınarak çoğulcu bir bakış açısına ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede araştırmanın

bağlamı Açıköğretim Sistemi olurken araştırmann çalışma evrenini ise açık ve uzaktan öğrenme sistemi olan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemindeki öğrenenler oluşturmaktadır.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada hikayelerden elde edilen veriler nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan tematik analiz türüne göre incelenmiştir. Bu araştırmada incelenen tüm hikayeler katılımcıların açık ve uzaktan öğrenme deneyimlerinin yaşam boyu öğrenme gelişimleri üzerine katkıları kapsamında incelenmiş ve tematik analiz yaklaşımından yararlanılarak yaşam boyu öğrenme sürecindeki etmenler tek tek irdelenerek kodlanmış, kodlardan kategorilere, kategorilerden ise çalışmanın bulgular kısmında açıklanan temalara ulaşılmıştır. Bu analiz aşamasında tema yaşam boyu öğrenme ile ilişkili en üst başlığı oluştururken temaların altında o temayla ilgili olan kategoriler yer almaktadır ve her kategori de farklı kodlardan oluşmaktadır.

Araştırmanın İnanırcılığı

Çalışmanın inanırcılığı için hikayelerden doğrudan atıflara yer verilmiştir. Bunun yanında araştırmacılar da çalışma konusunda deneyime sahiptir. Birinci araştırmacı Açık ve Uzaktan Öğrenme alanında çalışmalar yapmakta olup bu alanda yüksek lisans eğitimini tamamlamıştır ve doktora eğitimine devam etmektedir. Uzaktan öğrenme deneyimine sahip olan araştırmacı KAÇD platformlarında farklı dersleri tamamlayarak uzaktan öğrenen olma anlayışına hakimdir. İkinci araştırmacı Açık ve Uzaktan Öğrenme alanında yüksek lisans ve doktorasını tamamlamış, yüz yüze eğitiminin yanı sıra farklı düzey ve alanlarda açık ve uzaktan öğrenme yoluyla eğitim almıştır. Bu alanda kuramsal ve uygulamaya dayalı çalışmalar yürütmüş, ulusal ve uluslararası birçok projede görev almıştır.

Araştırmanın Güçlü ve Sınırlı Yönleri

İlgili alanyazında daha çok nicel paradigma ile yapılan çalışmalar genelleme amacı güderek öğrenenlerin yaşam boyu öğrenmeye ne gibi anlamlar yüklediklerini yorumlayamamaktadır. Bu bağlamda bu çalışmanın güçlü yanı açık ve uzaktan öğrenme süreçlerinin öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme süreçlerini kendi iç dünyalarını öğrencilerin kendi oluşturdukları imgeler ve yaşam boyu öğrenme sürecine yükledikleri anlam bağlamında nitel paradigmadan faydalanarak incelemesidir. Bunun yanında bu çalışmanın birtakım sınırlılıkları da vardır. Araştırmanın amacı doğrultusunda yaşam boyu öğrenme süreçlerine yönelik bir çözümleme yapılmıştır. Ancak, yaşam boyu öğrenme süreçleri bireylerin sosyal, kültürel ve ekonomik boyut gibi farklı boyutları da inceleyen kapsamlı bir kavramdır. Dolayısıyla bu çalışma bulguları yaşam boyu öğrenme boyutuyla sınırlıdır. Bu sınırlılığın yanı sıra yaşam boyu öğrenme yapılandırılmış veya yapılandırılmamış öğrenme süreçleri ile de ilgili olduğu düşünüldüğünde çalışma bulgularının açık ve uzaktan öğrenme gibi yapılandırılmış bir öğrenme sürecinde yer alan öğrenenlerin hikayeleri ile sınırlı olduğu araştırmacılar tarafından kabul edilmektedir.

Etik Önlemler

Anlatı araştırmalarında etik ilkelerine daha çok önem verilmesi gerektiğini vurgulayan Josselson (2007) desenlemede etik, katılımcılarla olan ilişkide etik, raporlamada etik ve etik kılavuzlarının

ve kurullarının rolü olmak üzere anlatı araştırmalarında dört farklı yaklaşımda etik ilkelerine dikkat edilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bu çalışma kapsamında katılımcılardan alınan tüm veriler anonimleştirilmiştir ve herhangi bir katılımcının kişisel verilerine yer verilmemiştir. Araştırmada katılımcıların itibarlarını zedeleyici herhangi bir bilgiye yer verilmezken gizliliği ihlal edecek her türlü davranıştan ve tutumdan kaçınılmıştır. Çalışmada kişilere verilen isimler onların gerçek isimlerine yönelik bir bilgi içermemektedir ve katılımcıları nitelemek için kodlar kullanılmıştır. Bu çalışma Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi tarafından yürütülen Benim Hikayem projesi kapsamında yapılmış, çalışmanın yapılabilmesine yönelik etik kurul izni Anadolu Üniversitesi'nden alınmıştır. Çalışmada kullanılan hikayelerin açık ve uzaktan öğrenme sistemindeki toplanma sürecinde katılımcılardan gönüllü olarak çalışmaya dahil olmaları istenmiş ve gönüllü katılım formu doldurmaları talep edilmiştir. Katılımcıların hikayelerini aktarmalarından önce çalışmanın amacı, yöntemi ve ne şekilde kullanılacağı açıkça ifade edilmiştir.

Bulgular

Bu araştırmadan elde edilen bulgular Açıköğretim Sistemindeki öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme süreçlerine etki eden boyutları incelenmiş ve ortaya çıkan bulgulardan elde edilen faktörler aşağıdaki tabloda olduğu gibi şekillendirilmiştir.

Tablo 1.

Açık ve Uzaktan Öğrenme Ortamında Yaşam Boyu Öğrenme Sürecine Etki Eden Faktörler

Tema	Kategori	Kod
Motivasyon	İç motivasyon	Öğrenme arzusu Öz benlik ihtiyacı Maaş artışı
	Dış motivasyon	Diploma elde etme Öğrenme sisteminin sınırları kaldırması
Kişisel gelişim	Süregelen öğrenme	İlgi duyduğu alanda bilgi sahibi olma Öğrenme sürecinin devamlılığı Kişilik haklarından haberdar olma
	Öz farkındalık	Bakış açısı geliştirme
	Öz güven kazanma	Alınan eğitimin özgüven sağlaması
Yaşam doyumu	Yaşam doyumu	Eğitim alarak mutlu olma Bir meslek sahibi olma
	Kariyer	İş yerinde yükselme Unvan değişikliği İş değiştirme
	Kullanışlılık	Öğrendiği bilgiyi iş hayatına aktarma Kendisi gibi olan insanlarla iletişim kurma
Sosyalleşme	Topluluk duygusu	Aile üyeleriyle birlikte öğrenme deneyimi yaşama Sosyalleşme ihtiyacının çevrimiçi platformlarda sağlama Çevrimiçi yardımlaşma
		Uzaktan öğrenen olma becerisi Öğrenme sürecini düzenleme becerisi Öz disiplin kazanma

Tablo 1.'de gösterildiği üzere araştırmada elde edilen bulgular; motivasyon, kişisel gelişim, mesleki gelişim, sosyalleşme ve öz-yönetimli olma başlıkları altında beş farklı temadan oluşmaktadır. Her tema kendi bağlamında kategorilerden ve kodlardan oluşmaktadır. Aşağıdaki başlıklarda her temadan elde edilen bulgular hikayelerden alıntılara yer verilerek ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Motivasyon

Motivasyon bu araştırma kapsamında öğrenenlerin açık ve uzaktan öğrenme ortamındaki yaşam boyu öğrenme süreçlerinde öğrenmeyi sürdürmedeki etkenler olarak değerlendirilmiştir. Motivasyon teması altında iç motivasyon ve dış motivasyon olarak iki farklı kategori yer almaktadır ve her kategorinin altında da farklı kodlar bulunmaktadır.

İç motivasyon: Bu kategori altında yer alan ve öğrenme sürecinde etkili olan kodlar; öğrenme arzusu ve öz benlik ihtiyacı şeklindedir. Öğrenme arzusu bireylerin kendi içlerindeki öğrenme sürecine ve öğrenme sistemine bağlılık kaynakları ve öğrenme deneyimi yaşamaya karşı hissettikleri istek şeklinde yorumlanmaktadır (K18, K19, K20).

Öğrenme arzusu bağlamında aşağıdaki görüşler incelendiğinde, öğrenenlerin açık bir şekilde öğrenme arzularını ve yeni bir şey öğrenmenin verdiği hazzı belirtmişlerdir. Deneyimledikleri öğrenme sürecinde hissettikleri öğrenme arzusunun yaştan ve mesleki katkıdan bağımsız olarak gerçekleştiği ifade edilmiştir (K18, K19, K20).

K18: ...yine ilim kapını seneler sonra çaldım 2016-2017. İkinci Üniversitede işte yine seninleyim. Bu sefer İlahiyat Bölümünle. Yaşım geçkin 55 olsa da ilim öğrenme arzum hiç yaşlanmadı.

K19: Evet, meslek sahibi olmuştum, başka bir çabaya gerek olmaksızın hayatımı sürdürebilirdim, ama ya içimde kalan öğrenme isteği?

K20: Öncelikle yeni şeyler öğrenmenin verdiği haz, sonrasında mesleğime olan katkılarımın artacağı fikri beni her zaman aynı heyecanda tutacaktır...

Öz benlik ihtiyacı ise araştırma kapsamında öğrenme deneyimi yaşarken kendilerine varoluşsal bir sebep bularak sistemde yer alma başkaları tarafından onanarak takdir görme kaynaklarıyla ilişkilendirilmiştir (K3). Bu etkenlere ilişkin öğrenen görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

K3: Başlangıç nedenim kızıma destek olmak içindi. Devam etme nedenim ise takdir edilmeyi sevmemdi. Artık akıllıydım... Zoru başarmıştım. Gençler bile başaramıyordu. Çocuklarım beni arkadaşlarına anlatıyor, benim annem üniversite okuyor diyorlardı.

Dış motivasyon: Bu kategori altında yer alan kodlar, öğrenenlerin kendilerinden bağımsız olarak çevresel veya sistemsel olarak onların öğrenme deneyimlerine etki eden faktörleri içermektedir. Bunlar sırasıyla şu şekilde açıklanabilir; maaş artışı (K18), diploma elde etme (K23) ve öğrenme sisteminin sınırları kaldırmasıdır (K15, K19). Bu kodlardan maaş artışı kişinin öğrenme sonucunda çalıştığı kurum tarafından maaşına zam yapılması, diploma elde etme öğrenenin sisteme dahil olma ve öğrenme sürecini tamamlama gayesinin bir diploma kazanma olması ve öğrenme sisteminin sınırları yok etmesi ise öğrenenlere zaman ve mekandan sınırları kaldıran esnek bir öğrenme deneyimi sunmasıyla ilişkilendirilmiştir. Hikayelerden elde edilen bu etkenlere yönelik katılımcı düşüncelerine aşağıda yer verilmiştir.

K15: ...anlattığım yazıda da anlaşılacağı üzere, belli bir durumdan ve koşullardan sonra örgün okumanın ne kadar zor olduğudur, açık öğretim bu yüzden çok önemlidir...

K18: Mezuniyetimden sonra kariyerimdeki değişiklik maaşıma da yansdı. Artık depo işçisi yerine ofis elemanı olarak çeşitli projelerde görev almaya başladım. Asgari ücretle başladığım işimde çok güzel maaş artışlarım oldu.

K19: Benim gibi çok istediği halde örgün eğitim alma imkânı olmayanlar için Anadolu Üniversitesi altın değerindeydi.

K23: Büyük bir hevesle başladığım eğitimimi, görevim gereği ülkenin muhtelif şehirlerinde Malatya, Kıbrıs, Gelibolu, Elazığ 7 yılda tamamlayarak 1996 yılında diplomamı aldım... Diploma almak beni çok motive etmişti...

Yukarıdaki örneklerden de çıkarılabileceği gibi motivasyon öğrenenlerin açık ve uzaktan öğrenme ortamlarındaki yaşam boyu öğrenme deneyimlerini sürdürmelerine yardımcı olmaktadır. Öğrenme sürecini devam ettirme ve sisteme dahil olma, farklı öğrenme deneyimlerine açık olma gibi boyutlarda etkili olduğu söylenebilir.

Kişisel Gelişim

Açık ve uzaktan öğrenme ortamında öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme süreçlerini etkileyen bir diğer önemli durum ise kişisel gelişim teması olmuştur. Bu tema içinde süregelen öğrenme, öz farkındalık, öz güven kazanma ve yaşam doyumu olmak üzere dört kategoriye kapsamaktadır. Her kategori kendi içinde farklı kodlardan oluşmaktadır ve öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme deneyimlerinde nasıl kişisel gelişim süreci yaşadıklarını açıklamaktadır.

Süregelen öğrenme: Bu kategoride öğrenenlerin kendi yaşantıları içinde öğrenmelerini nasıl sürdürdükleri, öğrenme sürecine devam etmelerini etkileyen faktörleri ve yaşam boyu öğrenme felsefesini benimseme süreçleri incelenmiştir. Bu doğrultuda iki tane koda ulaşılmıştır, bunlar ilgi duyduğu alanda bilgi sahibi olmak (K6, K15) ve öğrenme sürecinin devamlılığıdır (K10, K12, K20, K22,). Bu kodlar doğrultusunda öğrenen deneyimlerinden elde edilen veriler aşağıdaki gibidir.

K6: Psikoloğum ve mesleğimin 33. yılındayken Anadolu Üniversitesi'nin 2. Üniversite programındaki Fotoğrafçılık ve Kameramanlık Bölümünü gördüm. İşte yaşamdaki harika fırsatlardan biri diye düşündüm.
K10: Ömür boyu eğitimi ilke olarak benimsemiş biriyim. Tıp Eğitimi aldım. Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı olarak mesleğimde aktif olarak çalışıyorum... Bir depoya yığılmış, organize edilmemiş bu bilgileri daha organize edebilmek, daha geniş boyutlarda bakış açısı ile kendime mal edebilmek için AÖF Felsefe Bölümüne kaydoldum. Bölümü tamamladıktan sonra, öğrenme etkinliği bir tutkuya dönüştü. Sosyoloji öğrencisi olarak tekrar kaydoldum.

İlgi duyduğu alanda bilgi sahibi olmak tamamen öğrenenlerin kendi mesleki alanlarından bağımsız olarak sadece öğrenmek, o konuda bilgi sahibi olmak gibi daha çok zevkleri doğrultusunda o süreci yaşamalarıyla ilişkilendirilmiştir. Yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi kariyerlerinden bağımsız olarak ilgi duydukları konularda öğrenme deneyimi yaşamak öğrenenler için tutkulu ve devam ettirmesi kolay bir eylem olarak nitelendirilmektedir.

K12: Benim amacım ise girmek değil, kariyer yapmakta değil, hala öğrendiğimi, geliştiğimi ve dönüştüğümü görmek...

K15: İktisat bölümün 4. sınıf 8. döneminde final sınavlarına hazırlanıyorum, gayem sadece diploma değil ilgimi çeken konularda eğitim alarak kedimi daha da geliştirmektir...

K20: Öğrenmeyi ve yeniliklerle gönülden uğraşmayı seven bir insanım. Yeni bir şey öğrenmeden geçirilmiş bir gün ziyan olmuş demektir, sözü benim hayat felsefemdir.

K22: ... hala yeni bilgilere açık olduğumu ve öğrenebildiğimi anlamamı sağlayan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'ne sonsuz teşekkürler. Sağlık Kurumları İşletmeciliği ile başlayan yolculuğum, Felsefe Lisansı ile devam ediyor, sanırım ölene kadar öğrenci kalmamızı sağlayacak bir yolculuğun henüz başındayız.

Öğrenme sürecinin devamlılığı durumu ise öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme sürecine başladıktan sonra bir programdan mezun olsalar bile kendi istekleri doğrultusunda başka bir öğrenme alanında öğrenmeye devam etmeleriyle ilişkilendirilmiştir.

Öz farkındalık: Bu kategoride öğrenenlerin kişisel gelişim süreci yaşadıkları yaşam boyu öğrenme deneyimlerinde kendileriyle ilgili yeni şeyleri keşfetmeleri, kişisel haklarının ve özgürlüklerinin daha çok farkında olduklarıyla ilgili hususlar incelenmiştir. Bu noktada ele alınan kod maddeleri; kişilik haklarından haberdar olma (K5) ve bakış açısı geliştirme (K14, K24) olarak belirlenmiştir. Bu etkenlere yönelik ulaşılan öğrenen deneyimlerine aşağıda yer verilmiştir.

K24: Çok severek genç bir insanın heyecanı ve azmi ile sosyoloji bölümünden mezun oldum. Hayata bakışım değişti...

K14: Bende madem bu eğitim sistemi benim hayata, insana bakış açımı değiştireceğini söylüyorum ve buna inanıyorum. O zaman denemeliyim diyerek çıktığım Açıköğretim Sistemiyle öğrenme yolunda mezun oldum. Aldığım eğitimin bana insanları toplumu anlamamda başka bir boyut kattığını da gördüm.

Yukarıdaki görüş doğrultusunda sadece bir meslek sahibi olmak amacıyla veya kariyer gelişimi için değil yaşam boyu öğrenme deneyimi öğrenenlerin daha iyi bir bakış açısı benimsemelerine ve farkındalık kazanmalarına yardımcı olmaktadır.

K5: Cahilce yaşadığım bu hayatı terk etmek isterken aklıma Adalet okumak geldi. Yaşadığım tüm haksızlıkları, Medeni Hukuk dersine çalışırken daha çok fark ettim. Okurken ağlayan tek öğrenci benim sanırım... Bana çok şey katan, kişilik haklarımı öğreten, okudukça ağlayıp demek bu da varmış diye şaşırılan, hayıflandıran...

Yukarıda verilen açıklamada öğrenenlerin öğrenme deneyimleri sonucunda, kişilik haklarından haberdar ederek ve bu haklarını kullanma arzusu uyandırarak yaşamlarında farklı bir öz farkındalık kazandıklarını söylemek mümkündür.

Öz güven kazanma: Kişisel gelişim teması altında değerlendirilen bir diğer kategori ise öz güven olmuştur. Bu kategori bağlamında ulaşılan kod ise alınan eğitimin öz güven sağlaması olarak belirlenmiştir. Öğrenenler deneyimledikleri yaşam boyu öğrenme süreci içinde ya da açık ve uzaktan öğrenme ortamı olan Açıköğretim Sistemi'nde bir programı tamamladıktan sonra öz güven kazandıklarını (K4, K24, K28, K29) ve sosyal ortamlarda daha öz güvenli olarak bulduklarını ifade etmişlerdir (, K24). Bir öğrenme sürecinin içinde olma ve öğrenme sisteminde farklı eğitsel deneyimler yaşamamanın öz güven üzerinde etkili olduğu ve kişisel gelişim faktörlerinden biri olduğu açıkça belirtilmektedir.

K24: Hayata bakışım değişti birden kendime güvenim arttı. Çok şey öğrendim ve kendimi geliştirdim. Tüm sınavlarıma çok büyük heyecanla girdim. Bu heyecan bana hep umut verdi. 45 Yaşından sonra da bir insanın bir şeyler yapabileceğini başarabileceğini hem kendime hem çevreme ifade edebildiğime inanıyorum.

K28: Eğer gerçekten bilgi almak ve öğrenmek istiyorsanız okyanus gibidir AÖF... Ufkunu açar insanın, aydınlatır. Mutlu hissedersin kendini bilgilendikçe. Öz güvenin artar.

K29: Bir şeyleri başarmak kendime güvenimi artırmıştı. 2.yıl daha da planlı çalışarak tüm dersleri verdim bu bana büyük bir güven verdi ve daha da hırslandım.

Yaşam doyumu: Kişisel gelişim temasıyla ilişkilendirilen yaşam doyumu, öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme deneyimleri içinde olmalarından kaynaklanan mutluluk durumları olarak değerlendirilmiştir. Yaşam doyumu kategorisi kapsamında ulaşılan kodlar ise eğitim olarak mutlu olma (K18, K21, K24) ve diplomaya sahip olma heyecanıdır (K8).

K8: Ben yeni deneyimler kazandıkça daha da mutlu oluyorum. İyi ki Anadolu Üniversitesi var. Bu fırsatı verdiği için Anadolu Üniversitesi'ne çok teşekkür ediyorum. Üçüncü diplomaya sahip olacağımı hayal etmek bile beni şimdiden heyecanlandırıyor.

Yaşam doyumu kapsamında değerlendirilen diplomaya sahip olma isteği ve bunun yaşam boyu öğrenme içinde öğrenene sağladığı mutluluk açık bir şekilde ifade edilmiştir.

K18: Eğitime öğretime ilim okumaya öğrenmeye inandım. Bilgi ile daha güçlü ve iyi insan olacağıma inandım. İnsanlara daha faydalı olmaya inandım. Çalışmaya, başarmaya ve mutlu olmaya inandım.

K21: Okumuş olmak için değil bir fakülteyi bitirmek için değil, bir şeyler öğrenerek kendimize olan saygının bir gereği olarak yapabileceklerimizin en fazlasını yapabilmek adına çalışmak, öğrenmek en güzel ve en huzur verici bir mutluluktur bana.

K24: İnsan umut ile yaşar ve umut ile başarır. Anadolu Üniversitesi hayallerime kavuşma fırsatı verdi bana... Kaç yaşında olursanız olun okumaktan vazgeçmeyin. Ben 4 yıldır çok şey kazandığımı düşünüyorum ve çok mutluyum.

Yukarıdaki alıntılarda öğrenme iyilik, mutluluk, huzur ve hayallere kavuşma gibi ifadelerle bağdaştırılmıştır. Bir öğrenme deneyimi yaşamının ve yeni bir şey öğrenmenin verdiği haz bağlamında yaşam doyumu yaşam boyu öğrenme sürecinde öğrenenler için tetikleyici bir etken olarak varsayılmaktadır.

Mesleki Gelişim

Öğrenenlerin açık ve uzaktan öğrenme ortamında kazandıkları yaşam boyu öğrenme becerileriyle doğrudan ilişkili olan bir diğer alan ise mesleki gelişimdir. Öğrenme sürecinde kazanılan her yeni bilgi ve beceri, deneyimlenen yeni durumlar ve öğrenilen birçok şey öğrenenler için meslek yaşamlarında farklı şekillerde yansımaktadır. Bu doğrultuda mesleki gelişim teması kapsamında oluşan kategoriler; kariyer ve kullanışlılık olarak görülmektedir.

Kariyer: Bu kategori daha çok öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme deneyimleri sonucunda doğrudan kariyerlerine yansıyan durumları içermektedir. Kariyer kategorisi bağlamında ulaşılan kodlar şu şekilde sıralanabilmektedir; bir meslek sahibi olma (K1, K6), iş yerinde yükselme (K17, K18), unvan değişikliği (K9) ve iş değiştirme (K27). Öğrenenler çoğunlukla açık ve uzaktan öğrenme ortamında olma sebeplerini öğrenme deneyimi yaşamak veya yeni şeyler

öğrenmek olarak açıklasa da kariyerlerini yakından ilgilendiren durumlar için de uzaktan öğrenme ortamları bir yaşam boyu öğrenme sağlamaktadır. Bu kategoriye yönelik öğrenen deneyimleri aşağıda gösterilmektedir.

K1: Emekli olacağım sağlıktan eski mesleğim olan Turizme dönüş yapacağım. O zamanlar çekirdekten yetişme diye tabir edilen çıraklıktan okulsuz çalışan iken şimdi yüksekokulunu bitirmiş insan olarak daha kararlı ve güvenle dönüş yapacağım.

K6: Halen bir özel kurumda Psikoterapist olarak çalışıyorum ve bir Terapi Okulunun Eğitimcisiyim. Yeni bir meslek öğreniyorum. Çok sevdiğim mesleğimin yanı sıra yeni bir mesleğim daha oluyor. Ne güzel. Fotoğraftan çok video, film ilgimi çekiyor. İki mesleğimi birleştirecek projelerim var.

Öğrenenlerden K1 ve K6, yaşam boyu öğrenme sürecinde var olma sebeplerini meslek edinme ile ilişkilendirmişler ve bu deneyim sonucunda su anda yaptıkları işlerine farklı bir boyut kazandıracığı ve mesleki gelişimlerine katkı sağlayacağını belirtmişlerdir.

K9: Hem çalışıp para kazandım hem okumaya gayret sarf ettim. Elimde olmayan nedenlerden dolayı geçte olsa bu bölümü bitirdikten sonra; aynı okulun yani Anadolu Üniversitesi AÖF ilahiyat ön lisansı burada tamamladım, böylelikle Memurluk hayatıma başlayıp bu alanda iş sahibi oldum ve şu an Kamuda Din Görevlisi olarak çalışmaktayım.

Mesleki gelişim teması içinde önemli bir yer tutan unvan değiştirme öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme serüvenlerine devam etmelerini sağlayan önemli bir faktördür. Hizmetli veya ofis çalışanı olarak iş yaşantısına devam ederken memuriyet sınavlarına girebilmek ve unvan değiştirmek için açık ve uzaktan öğrenme sistemi içinde öğrenenler yaşam boyu öğrenme deneyimleri yaşamaktadırlar.

K17: Memur imtihanı ile PTT de güvenlik görevlisi olarak işe başladım ve kayıt tazeledim, öylesine imtihanlara girip çıkardım, PTT'de statümüz kaldırıldı ve yüksek okul mezunları memur, lise memurları dağıtıcı olacak denilince 20 senedir matematiği veremeyen ben, 80 ile matematiği verip, ön lisansı alıp memur oldum. Kurumda şeflik imtihanı açıldı sadece 4 yıllık üniversite mezunları imtihana alınacak denilince kızıp tekrar kaydımı yaptırdım. Bu sefer çalışarak 3,30 gibi bir derece ile Kamu Yönetimini bitirdim. ...Adalet Meslek Yüksek Okulu'na 2016 da kaydımı yaptım... Bence hikayem bitmedi, artık dikey geçiş ile Hukuk okumaya niyetim var.

K18: Mezuniyetimden sonra kariyerimdeki değişiklik maaşıma da yansdı. Artık depo işçisi yerine ofis elemanı olarak çeşitli projelerde görev almaya başladım. Asgari ücretle başladığım işimde çok güzel maaş artışlarım oldu.

Açık ve uzaktan öğrenme sistemi içinde yaşam boyu öğrenme sürecine devam eden öğrenenlerin önemli amaçlarından biri de iş yerinde yükselmedir. K17 ve K18 numaralı katılımcıların da açıkladığı gibi işe başladıkları pozisyondan yükselerek daha iyi bir pozisyona yerleşebilmek öğrenme sürecinin devam etmesi için yeterli bir kaynak oluşturmaktadır.

K27: Seçeceğim bölüm gelecekte çizeceğim yolda bana ışık olmalıydı. Yapmak istediğiniz işte donanımlı olmak gerçekten çok önemli. Yapmak istediğim iş ise, müzik programları sunuculuğundan sonra, haber spikerliği. Uluslararası İlişkiler bölümü tam da bu konuda düşüncelerimi beslerken, doğru rotayı bulmamı sağlıyor.

Yaşam boyu öğrenme serüvenine başlama sebepleri öğrenenler için unvan değiştirme veya yükselme olabileceği gibi halihazırda devam ettiği mesleğini tamamen bırakarak farklı bir sektöre geçmek de önemli bir sebeptir. K27 numaralı öğrenen açık ve uzaktan öğrenme sistemine kaydolma sebebini iş sektörünü değiştirmek olarak açıklamıştır.

Kullanışlılık: Mesleki gelişim teması içinde bulunan kullanışlılık kategorisi öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme sürecinde edindikleri yeni bilgi ve becerileri iş yaşantılarına nasıl aktardıklarıyla ilgilidir. Açık ve uzaktan öğrenme ortamındaki öğrenenlerin öğrenme süreci içinde deneyimledikleri durumların iş yaşantılarına yansımaları ve yeni öğrenilen becerilerin mesleki alandaki kullanışlılıkları incelenmiştir. Bu kategori kapsamındaki kodlamalar öğrenenlerin öğrendiği bilgiyi iş hayatına aktarabilme olarak saptanmıştır (K7, K18, K20).

K7: İşyerimde yaptığım uygulamalarda AÖF bana kattıklarıyla başarılarımı daha yukarılara taşımamda vazgeçilmezim oldu. Bakışımı ufku genişletti.

K18: Okuduğum bölümün işimle ilgili olması başarıma etki etmişti. O zaman senden öğrenmiştim LİFOFİFO son giren ilk çıkar, ilk giren ilk çıkar stoklama stratejilerini. Stoklama sistemlerini... Uyguladım da! ...K20: Öncelikle yeni şeyler öğrenmenin verdiği haz, sonrasında mesleğime olan katkılarının artacağı fikri beni her zaman aynı heyecanda tutacaktır.

Sosyalleşme

Sosyalleşme teması, öğrenenlerin açık ve uzaktan öğrenme sistemindeki yaşam boyu öğrenme süreçlerinde sosyal ilişkiler kurma, bir topluluğa dahil olma ve etkileşime girme gibi sosyal yaşam becerilerini nasıl kullandıklarıyla ilişkilidir. Öğrenenlerin öğrenme sistemine dahil olmasıyla başlayan ve oradaki deneyimleri süresince hangi durumlarda sosyalleşme ihtiyacı hissettikleri araştırmada incelenen bir diğer konudur. Sosyal yaşam becerilerini açık ve uzaktan öğrenme ortamına nasıl entegre ettikleri, yalnızlık ve yalıtılmışlık duygularıyla nasıl başa çıktıkları ve nasıl çözümler ürettikleri, bir öğrenme grubuna dahil olarak topluluk hissini onlarda nasıl geliştirdiği gibi noktalar bu temanın başlıca konuları içinde yer almaktadır. Sosyalleşme teması kapsamında ulaşılan kategori ise topluluk duygusu olmuştur ve bu kavram altında alt etkenler incelenmiştir.

Topluluk duygusu: Sosyalleşme teması içinde değerlendirilen topluluk duygusu, öğrenenlerin bir sisteme veya bir gruba dahil olmasıyla birlikte gelişen orada olmanın verdiği pozitif duygularla ilişkilendirilmiştir. Topluluk duygusu kategorisi kapsamında oluşturulan kodlar; kendisi gibi olan insanlarla iletişim kurma (K12), aile üyeleriyle birlikte öğrenme deneyimi yaşama (K13, K16), sosyalleşme ihtiyacının çevrimiçi platformlarda sağlama ve çevrimiçi yardımlaşma (K12, K23) şeklinde sıralanmaktadır. Buradaki önemli hususlar, öğrenenlerin kendileriyle aynı öğrenme sürecini yaşayan kişilerle ortak duygu ve deneyimi paylaşması, aile üyelerinden biriyle öğrenmeyi birlikte deneyimleme, uzaktan öğrenenler olarak diğer öğrenenlerle iletişime geçmek ve grup içinde ortak bir etkileşim yaşayabilmek için çevrimiçi platformlarda bir araya gelme arzusu olarak sosyalleşme teması altında yer almaktadır. Bu kategori bağlamında olan kodlara ilişkin öğrenen deneyimleri aşağıdakiler gibidir.

K12: Bir Sosyolog olarak mezun olup, bu alanda eğitimler, seminerler vermek, özellikle kadınlara yol göstermek ve öğrendiklerimi herkesle paylaşmak en büyük idealim. Bunun için de burada ki arkadaşlarla kendimce kadın etkililik eğitimi adı altında öğrendiklerimi paylaşmaya çalışıyorum.

Kendisi gibi olan insanlarla iletişim kurma amacı öğrenenlerin öğrenme sisteminde bulunmalarına sebep olabilmektedir. Yaşam boyu öğrenme kapsamında öğrenilen içeriğin veya kazanılan bir becerinin kendisi gibi olan başka bireylerle paylaşılması arzusu bir topluluk hissi uyandırmaktadır.

K13: Eşimle ve kızım aynı üniversitede öğrenci oldum. Önce eşim Açıköğretim Fakültesi Sosyal Hizmetler bölümüne başlamıştı. Geçen yıl da kızım Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesine başladı. Bu yılın başında da ben başladım. Böylece ben, eşim ve kızım Anadolu Üniversitesi öğrencisi olduk.

K16: Almanya'ya 7 yaşında gelmiş, 50 senedir Almanya'da yaşayan birisi olarak. Açık liseyi beraber başarılı bir şekilde bitirdik... şu an ikimizde Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Batı Avrupa Programı Sosyoloji bölümünde okuyoruz. Yani üniversiteye de beraber başladık.

Aile üyeleriyle aynı öğrenme deneyimini yaşama isteği öğrenme sistemine dahil olmaya katkı sağlamaktadır. Özellikle aile içi örneklerde, ebeveynler çocuklarına destek olmak amacıyla ve eşler de birlikte aynı deneyimi yaşama amacıyla yaşam boyu öğrenme ortamlarına dahil olmaktadır.

K13: Ders kitapları, web sitesindeki ders çalışma ortamları çok çok güzel. Web sitesindeki canlı dersler, kalite elçileri online toplantı ortamları sayesinde öğrenci olduğumuzu, değer verildiğimizi daha fazla hissediyoruz.

Sosyalleşmek için canlı derslere katılmak veya çevrimiçi öğrenme platformlarındaki deneyimlerle kendini daha sosyal görmek ve değerli hissetmek sosyalleşme ihtiyacının çevrimiçi platformlarda gidermek kapsamında yer alabilir. Bu durum ise çevrimiçi platformdaki sosyalleşmenin öğrenen üstünde topluluk hissi uyandırması ile ilgilidir.

K23: ...2016 Yılında Sosyoloji Bölümüne kaydoldum. Grup çalışması yapabilmek ve ders çalışma prensibimi diğer AÖF öğrencilerine aktarabilmek için, whatsapp Sosyoloji grubu kurdum. Çok kısa sürede 90 kişiye ulaştık. Ders programı yaptım. Her gün bir dersten soru ve cevap çalıştık. ...Yıllardır geçilemeyen ders olan sembolik mantığa yoğunlaştım. 8 Ünitenin bugüne kadar çıkmış tüm sorularının çözüm şekline dair videolar hazırladım ve youtube'a attım. Yüzlerce insan videolarımı izleyerek sembolik mantık sorularını çözmeye başladılar. Çok güzel geri dönüşler aldım. Facebook'ta Sembolik Mantık Grubu kurdum. Yüzlerce insan o grupta sorular sordu.

Çevrimiçi yardımlaşma kapsamında yukarıdaki alıntı incelendiğinde öğrenme amacıyla bir araya gelmiş bireylerin birbirlerine destek olmak ve öğrenme süreçlerine yardımcı olmak için çevrimiçi yardımlaşma grupları kurmalarını sağlamıştır. Kurulan bu çevrimiçi yardımlaşma gruplarında öğrenenler birbirlerine karşılıksız olarak destek olmuşlardır ve bir topluluğa ait olma duygusu geliştirmelerine yardımcı olmuştur.

Öz-Yönetim

Bu araştırma kapsamında ulaşılan bir diğer tema öz-yönetim olmuştur. Açık ve uzaktan öğrenme sistemindeki öğrenenlerin hepsinin yetişkin olduğu düşünüldüğünde iş hayatı, sosyal hayat, aile hayatı gibi gün içinde birden fazla farklı rollerde sorumluluğu olan yetişkin öğrenenlerin öğrenme süreçlerini iyi yönetmeleri beklenmektedir. Açık ve uzaktan öğrenme doğası gereği öğrenene özerklik sağlanan ve kendi çalışma disiplinini oluşturabileceği esnekliği sunan bir yaklaşıma sahiptir. Açıköğretim Sistemi içindeki yetişkin öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme becerileri kazanmalarına destek olan öğrenme süreci onların kendi deneyimleri ve bakış açılarıyla öz-disiplin kazanmalarını ve öğrenme süreci içindeki farklı deneyimleri neticesinde öz-yönetimli olmaları beklenmektedir. Öz-yönetim teması dahilinde oluşturulmuş olan kategori deneyimdir.

Deneyim: Bu kategori öğrenenlerin sisteme dahil olmasından itibaren deneyimledikleri her türlü öğrenme girişimi sonucunda kazandıkları yeni beceri, düşünce ve birikim ile kendilerine daha

konforlu ve verimli bir yaşam boyu öğrenme süreci organize etmelerini kapsamaktadır. Bu kategori çerçevesinde oluşturulan kodlar; uzaktan öğrenen olma becerisi (K9, K10, K11), öğrenme sürecini düzenleme becerisi (K24, K28) ve öz disiplin kazanma (K18, K20) olarak sıralanmaktadır. Bu doğrultu ulaşılan öğrenen deneyimlerini içeren görüşler aşağıda yer almaktadır.

K9: Ayrıca Anadolu Üniversitesi'nin bizlere sunmuş olduğu imkanlardan yararlanarak... üniversitemizin 3. diplomasını almaya aday oldum ve şu an 4. son sınıf öğrencisiyim. Yaş 48 ve ben halen okuyorum.

K10: Yoğun mesleki çalışma hayatımın yanında öğrenciliği de devam ettirmek, yoruculuğuna rağmen, keyifli bir etkinlik olmasından bir şey kaybettirmiyorum.

K11: Sizin bana verdiğiniz öğrenimle Halkla İlişkiler, Tarım, İktisat ÇEKO ve Laborant Sağlık bölümlerine devam eden öğrenciyim. Yaşım 57 öğrenmenin paylaşmanın yaşı yoktur diyorum.

Uzaktan öğrenen olma becerisi, öğrenenlerin açık ve uzaktan öğrenme sistemi içindeki deneyimleri sayesinde kendilerini geliştirerek uzaktan öğrenen olma becerisi kazanmalarındır. Bu uzaktan öğrenen olma becerisi, günlük yaşantısı ve iş hayatıyla birlikte öğrenme sürecini düzenleyebilmesi (K10) ve yeni öğrenme ihtiyaçlarının farkında olarak kendine hedefler belirleyebilmesi (K9 ve K11) şeklinde açıklanabilir.

K18: Aynı yıl depo işçisi olarak, asgari ücretle işe başladığım özel bir firmada, okuduğumu çok az insan biliyordu. Öyle günlerim oldu ki bir saatlik öğlen yemek paydosunun yarısında dahi ders çalışıyordum. Azmettim, sabrettim ama çok çalıştım.

K20: Çalışmanın verdiği yoğunluk arasında tekrar öğrenci olma fikri insanı psikolojik bakımdan da daha dinç tutmaktadır. Yalnız ciddi anlamda eğer hakkını vererek ders çalışıyorsanız bir şeyler öğrenmek için çalışma hayatıyla biraz zorlandığımı da söylemek isterim.

Öz disiplin kazanma, öğrenenlerin kendi öğrenme sürecini disiplinli bir şekilde, öğrenme ihtiyaçlarının farkında olarak bir aksama yaşamadan devam ettirmesi olarak açıklanabilir.

K24: Devlet memuruyum işime sorumluluklarımı aksatmadan, anneyim çocuklarıma sorumluluklarını aksatmadan, öğrenciyim derslerimi aksatmadan, her şeye yetişmeye çalıştım. Emek verdim çok ve başardığıma inanıyorum.

K28: İlk sene pek ciddiye almadım. Gerçi sistemle ilgili pek bilgim de yoktu. Derslerime daha çok zaman ayırmam gerektiğini fark ettiğimde bu işin çok ciddi yapıldığını anlamış oldum.

Öğrenme sürecini düzenleme becerisi, farklı zorluklara rağmen öğrenme sürecini devam ettirmek için çabalamak ve bu zorlukları aşmak olarak düşünülebilir. Öğrenenlerin yıl kaybı yaşadıkdan sonra bile öğrenme sistemine geri dönerek yerden devam etmesi (K28) öğrenme sürecini düzenleme becerisi konusunda eksikliklerin farkına varıldığının ve bu beceriyi kazanmaya yönelik girişime örnek olabilir.

Araştırmanın açık ve uzaktan öğrenme ortamında deneyimlerin yaşam boyu öğrenmeye katkılarının belirlenmesi amacı doğrultusunda ortaya çıkan bulgulara ayrıntılı olarak yer verilmiştir. Özellikle öğrenen deneyimleri ve görüşleri neticesinde ulaşılan temalar; motivasyon, kişisel gelişim, mesleki gelişim, sosyalleşme ve öz-yönetim olarak belirlenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular yaşam boyu öğrenme felsefesi çerçevesinde incelendiğinde öğrenenlerin

farklı mekanda ve zamanlarda birbirlerinden habersiz olarak benzer deneyimler yaşadıklarına ve aynı öğrenme sürecinden geçtikleri ile ilgili ortak sonuçları içermektedir.

Tartışma ve Sonuç

Araştırma sonucunda ulaşılan bulgular, motivasyon, kişisel gelişim, mesleki gelişim, sosyalleşme ve öz yönetim temaları ekseninde oluşmuştur. Elde edilen bu temalar kapsamında açık ve uzaktan öğrenme ortamı olarak ele alınan Açıköğretim Sistemi içindeki öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme süreçlerine katkı sağlayan ve olumlu duygularla bu süreci devam ettirmelerine neden olan faktörün motivasyon olduğu görülmüştür. Motivasyon, öğrenenlerin öğrenme sürecine etki eden, onları yönlendiren, çalışmalarını düzenlemelerine yardımcı olan kaynağı iç veya dış etkenlerden oluşan bir etkili bir değişkendir (Zilka, Rahimi ve Cohen, 2019). Araştırmacılar tarafından motivasyon; zorluklarla yüzleşme isteği, öğrenilen içerik hakkında merak duyma, öğrenilen içeriğin kalitesi, kararlılık, sabır ve başarı ihtiyacı gibi önemli değişkenlere dayalı olarak incelenmektedir (Chen ve Jang, 2010; Deshpande ve Chukhlomin, 2017; Duncan ve McKeachie, 2005; Jones ve Issroff, 2005; Lim, 2004; Miltiadou ve Savenye, 2003; Park ve Yun, 2018). Bu araştırmada ulaşılan bulgular bu değişkenler üzerinden irdelendiğinde öğrenme arzusu ve bir konuda bilgi sahibi olma öğrenilen içeriğe ilgi duyma faktörüyle, öğrenilen içeriğin kalitesiyle öğrenme sisteminin güvenilirliğiyle, başarı ihtiyacı ise diplomaya sahip olma noktasında birbiriyle örtüşmektedir. Motivasyonun çevrimiçi veya harmanlanmış öğrenme ortamlarında öğrenenlerin sisteme kaydolmalarında ve süreci tamamlamalarında etkili olduğu düşünülürken (Law, Geng ve Li, 2019) bu araştırmada da motivasyonun öğrenenlerin programı tamamladıktan sonra yeniden başka bir programa kaydolmalarıyla ilişkili olduğu sonucuna ulaşılabılır. Açık ve uzaktan öğrenme ortamındaki öğrenenlerin motivasyonlarını araştıran bir diğer çalışmada ise öğrenenlerin iç motivasyonlarının öğrenmeyi tetiklediği ve e-öğrenme ortamındaki öğrenenlerin iç motivasyon seviyelerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Fırat, Kılınc ve Yüzer, 2017). Araştırmada ulaşılan iç motivasyon kaynaklarının uzaktan öğrenenler için önemli olması yapılmış olan bu araştırmadaki Açıköğretim sistemindeki öğrenenlerin öğrenme arzusunun yüksek olmasıyla ilişkilendirilebilir ve araştırmaların bu noktada benzer sonuçlara sahip olduğu söylenebilir.

Araştırmada elde edilen bir diğer bulgu ise öğrenenlerin açık ve uzaktan öğrenme sistemindeki deneyimleriyle kişisel gelişim ve mesleki gelişimlerine yaşam boyu öğrenme ekseninde nasıl katkı sağladığı ile ilgilidir. Öğrenme sürecindeki birçok farklı değişkenin mesleki ve kişisel gelişim üzerinde etkileri olduğu söylenebilmektedir. Kişisel gelişim bağlamında yaşam boyu öğrenme deneyimleri öğrenenlere, öz farkındalık, yaşam doyumu, özgüven kazanma gibi hususlarda önemli katkılar sağlamaktadır. Bu konuyla ilgili olarak yapılan araştırmalarda açık ve uzaktan öğrenme ortamlarının ve çevrimiçi ortamların yeni teknolojik gelişmeler sayesinde öğrenenlerin kişisel gelişim süreçlerini kolaylaştırdığı ve daha esnek olanaklar sunduğu düşünülmektedir. Uzaktan öğrenme içinde barındırdığı uzaktan iletişim teknolojileri ve sosyal ağları sayesinde öğrenenler için bilgiyi paylaşma, eleştirel düşünme, iş birliğine dayalı öğrenme yaklaşımları ve birçok bilişsel becerileri geliştirme olanağı sunmaktadır (Dwyer ve Walsh, 2019; Siemens ve Conole, 2011; Tung, 2013). Yaşam boyu öğrenme deneyimleri açısından düşünüldüğünde öğrenenlerin bilişsel beceriler yanında eleştirel düşünme, paylaşma ve iş birliğine dayalı yaklaşımlar benimseme kişisel gelişim sağlayan önemli etkenlerdir. Bu bağlamda araştırma sonucunda, iş birliğini benimseme, eleştirel bakış açısı ve paylaşma gibi

eylemler yaşam doyumunu beslemektedir ve araştırma bulgularını destekleyerek bu etkenlerle uyum göstermektedir. Mesleki gelişim açısından bakıldığında araştırmada ön çıkan başlıklar kariyer ve kullanışlılık olmuştur. Mesleki gelişim açık ve uzaktan öğrenme ortamlarının benimsediği esneklik ve açıklık ilkeleriyle öğrenenlerin yer ve zamandan bağımsız olarak öğrenme içeriğine ulaşmalarını sağlamaktadır. Mesleki eğitimde insan kaynaklarının teknoloji ve getirdiği yenilikler doğrultusunda geliştirilebilmesi ve hedeflenen kalite değerlerine ulaşılabilmesine önem verilmektedir ve uzaktan eğitim veya çevrimiçi öğrenme olanakları bu durumu kolaylaştırarak verimli bir sürece dönüştürebilmektedir (Yeşil, 2017). Mesleki gelişim, öğrenenin açık ve uzaktan öğrenme programında öğrendiklerini kendi iş hayatına aktarabileceği yeni bilgiler olabilirken program sonunda yeni bir kariyer planlaması, meslekte unvan değişikliği gibi farklılık gösterebilmektedir. Bu durum tamamen öğrenenin kendi yaşam istekleri ve ihtiyaçları doğrultusunda karar vererek yaşam boyu öğrenmesine nasıl devam edeceğiyle ilgili bir durumdur. Bu doğrultuda yaşam boyu öğrenme sağladığı olanaklarla açık ve uzaktan öğrenme ortamlarında öğrenenlerin kariyer gelişimine destek olarak mesleki gelişim sağlayacakları bilgi ve becerileri iş ortamlarına aktarmalarına yardımcı olmaktadır.

Bu araştırmada ulaşılan bir diğer önemli tema ise öğrenenlerin uzaktan öğrenme sistemi içindeki yaşam boyu öğrenme deneyimlerinin onların öz yönetim becerisine katkı sağlamasıdır. Çevrimiçi ve uzaktan öğrenme ortamlarının öğrenenlerin öz yönetim becerilerini geliştirmesini destekleyen araştırmalar vardır. Bu durumu destekler nitelikte olan bir araştırmada, Çevrimiçi öğrenme ortamlarında yüksek öğretim kurumlarına geri dönen veya birkaç farklı programdan mezun olup gelen yetişkin öğrenenlerin olduğu bilinmektedir. Çevrimiçi veya uzaktan bir yükseköğretim kurumunda kayıtlı olan öğrenen sayılarının son yıllarda arttığı ve bu öğrenenlerin kendi yaşam koşulları içinde bir düzen oluşturarak öğrenme ve iş yaşamlarını düzenledikleri, yaşam boyu öğrenen oldukları ve öz-yönetim becerilerini geliştirdikleri düşünülmektedir (Lee, Choi ve Cho, 2019). Açık ve uzaktan öğrenme ortamındaki öğrenenlerin yetişkin oldukları ve öğrenme süreci dışında iş, aile, sosyal çevre gibi farklı alanlarda da görev ve sorumlulukları olduğu düşünüldüğünde uzaktan öğrenenlerin kendi öğrenme süreçlerini iyi planlamaları ve düzen içinde yönetebilmeleri beklenmektedir. Bu noktada araştırma sonucunda ulaşılan öz yönetim becerisi öğrenen deneyimi arttıkça gelişmektedir ve öğrenenler öz disiplin sağlayarak kendi öğrenme süreçlerini kendileri düzenleyebilmektedir. Diğer bir yönden de çevrimiçi öğrenme ortamlarında öz-yönetim becerisi öğrenen başarısını etkileyen önemli bir durumdur (Cho ve Shen, 2013). Uzaktan öğrenme ortamı olarak değerlendirilen KAÇD ortamında öğrenenlerin öz-düzenleme becerileri üzerine yapılan bir araştırmada ise bu becerilere sahip olan öğrenenlerin pozitif bir öğrenme süreci yaşadıklarına ve uzaktan öğrenme ortamlarının tasarımında bu durumun göz önünde bulundurulması gerektiğine dikkat çekilmiştir (Lee, Watson ve Watson, 2019). Bu durumda öğrenenlerin uzaktan öğrenme ortamlarındaki yaşam boyu öğrenme deneyimlerinin onların öz düzenleme becerilerine katkı sağlayacak öğretim tasarımı ilkelerini içermesi oldukça önemlidir. Bu bağlamda araştırma sonucunda öğrenenlerin uzaktan öğrenen olma becerisi kazanması ve öğrenme süreçlerini kendilerinin düzenlemesi öz yönetim için önemlidir bulgusuna ulaşılmıştır ve bu bulgu diğer araştırmadaki, öğrenme ortamlarının tasarımının öz yönetim kazandırması ilkesiyle uyusmaktadır.

Sosyalleşme açık ve uzaktan öğrenme ortamlarında veya çevrimiçi öğrenme platformlarında çoğunlukla bilgi ve iletişim teknolojileri veya sosyal ağlar üzerinden sağlanmaktadır. Öğrenenlerin uzaktan öğrenme platformlarında yaşadıkları yaşam boyu öğrenme deneyimlerinde topluluk hissi, bir grubun içinde olmanın verdiği pozitif duyguları kapsamaktadır. Çevrimiçi ortamlarda akademik destek gibi amaçlarla iletişime geçme ve etkileşim kurma gibi eylemler

öğrenenlerin sosyalleşme girişimleridir. Heller (2019) yaptığı araştırmasında çevrimiçi öğrenme ortamlarında öğrenenlerin uzaklık hislerinin sosyal ağların ortama dahil edilmesiyle azaldığını belirtmiştir. Odo, Pace ve Albers (2017) tarafından yapılan başka bir çalışmada ise çevrimiçi bir mesleki gelişim seminerinde öğrenenlerin birbirlerine destek olan ve topluluk hissi oluşturan sosyal etkinliklerde bilgilendirici, eleştirel ve verimli sosyal uygulamalar yaparak gelişim gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Tüm bu sonuçlar ve yorumlar doğrultusunda açık ve uzaktan öğrenme ortamları yaşam boyu öğrenme sürecinde öğrenenlere farklı boyutlarda katkı sağlamaktadır. Dahil oldukları açık ve uzaktan öğrenme sistemi sayesinde, öğrenenler öğrenmeden ne bekledikleri, neyi deneyimlemek istedikleri ve ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda yaşam boyu öğrenme serüvenlerine nasıl devam etmeleri konusunda beceri ve farkındalık kazanmaktadırlar.

Bu çalışmada elde edilen bulgular bağlamında aşağıdaki öneriler kurumlar, karar alıcılar, eğitimciler, uygulayıcılar ve araştırmacılar tarafından dikkate alınabilir:

- Kurumlar ve karar alıcılara öneriler: Açık ve uzaktan öğrenme süreçlerinin sadece eğitsel değil, içsel motivasyonun sağlanması, yaşam doyumunun sağlanması, öz güven ve öz farkındalığın kazanılması gibi sosyal yaşamın önemli unsurlarını da sağlamakta etkili rol aldığı görülmektedir. Dolayısıyla karar alıcıların yaşam boyu öğrenme süreçlerini destekleyen planlamalar yapmaları, kurumların ise yapılan planlamaları hayata geçirerek eğitim misyonunun yanında sosyal yaşamı destekleme konusunda daha fazla görev üstlenmeleri önerilmektedir. Örneğin, iki veya dört yıl gibi daha geniş bir zaman diliminde sunulan açık ve uzaktan öğrenme programlarının yanı sıra dört veya altı hafta gibi daha geniş bir zaman diliminde sunulan kitlesel açık çevrimiçi derslerle daha fazla kitleye ulaşabilirler.
- Eğitimciler ve uygulayıcılara yönelik öneriler: Araştırma bulguları açık ve uzaktan öğrenme süreçlerinin öğrenenlerin mesleki gelişim ve kariyer planlarının yanı sıra iç dünyaları destekleme ve sosyal ihtiyaçlarını da karşılama noktalarında da katkı yaptığını göstermektedir. Bu düşünce ışığında öğretim tasarımında daha çok iş birliği ve etkileşime olanak tanıyan öğretim tasarımı yapmaları, bu içeriklerin sunumunda pedagojik amaçların yanı sıra duyuşsal amaçları da kapsayan uygulamalar yapmaları önerilmektedir.
- Araştırmacılara öneriler: Bu çalışma kapsamında açık ve uzaktan öğrenme süreçlerinin yaşam boyu öğrenmeyi hangi temalar bağlamında desteklediği incelenmiştir. Yaşam boyu öğrenme her yaş grubundan öğrenme ve kendini geliştirme amacını taşıyan bireyleri ilgilendiren bir kavramdır. Özellikle ileri yaş grubundaki öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme süreçlerine katılımlarını neden olana temalar üzerine yapılacak çalışmalar ile daha fazla katılımı sağlayabilecek uygulamalara yönelik bir araştırma zeminini oluşturulabilir. Bu tür araştırma sonuçları ileri araştırmalara yön verebileceği gibi mevcut uygulamaları da şekillendirebilir. Bunun yanı sıra yaşam boyu öğrenmenin eleştirel pedagoji, sosyal adalet, eğitimde fırsat eşitliği gibi farklı kuramsal veya kavramsal bakış açılarıyla incelenmesinin ilgili alanyazına katkı sağlayacağı, dolayısıyla ileri araştırmaların bu bakış açılarıyla yapılması önerilmektedir.

Kaynaklar / Rerences

- Armakolas, S., Panagiotakopoulos, S., & Karatrantou, A. (2018). Teleconference in support of autonomous learning. *European Journal of Open, Distance and e-Learning*, 21 (2). http://www.eurodl.org/materials/contrib/2018/Armakolas_et_al.pdf (Erişim tarihi: 21.12.2019).
- Bozkurt, A., & Büyük, K. (2018). *Benim Hikayem*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi. ISBN: 978-975-06-3251-8
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Chen, K. C., & Jang, S. J. (2010). Motivation in online learning: Testing a model of self-determination theory. *Computers in Human Behavior*, 26(4), 741–752. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2010.01.011>
- Cho, M., & Shen, D. (2013). Self-regulation in online learning. *Distance Education*, 34(3), 290–301. <http://dx.doi.org/10.1080/01587919.2013.835770>
- Clandinin, D. J., & Connelly, F.M. (2000). *Narrative inquiry: Experience and story in qualitative research*. USA: Jossey-Bass Publishers. <https://doi.org/10.1016/b978-008043349-3/50013-x>
- Cresswell, J. W. (2012). *Educational research: Planning, conducting and evaluating quantitative and qualitative research* (4th edition). USA: Sage.
- Cresswell, J. W. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri: beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*. (Çev: M. Bütün ve S. B. Demir). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Cristea, A., Ghali, F., & Joy, M. (2011). Social, personalized lifelong learning. G. Magoulas (Ed), *E-infrastructure and Technologies for lifelong learners: next generations environments* içinde (s. 90-125). USA: Information Science Reference. <https://doi.org/10.4018/978-1-61520-983-5.ch004>
- Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (2011). *The sage handbook of qualitative research*. California: Sage Publications.
- Deshpande, A., & Chukhlomin, V. (2017). What makes a good MOOC: Afield study of factors impacting student motivation to learn. *American Journal of Distance Education*, 31(4), 275–293. <https://doi.org/10.1080/08923647.2017.1377513>
- Duncan, T. G., & McKeachie, W. J. (2005). The making of motivated strategies for learning questionnaire. *Educational Pshchologist*, 40(2). https://doi.org/10.1207/s15326985ep4002_6
- Dwyer, C. P., & Walsh, A. (2019). An exploratory quantitative case study of critical thinking development through adult distance learning. *Education Technology Research Development*, doi:10.1007/s11423-019-09659-2
- Ersoy, A., & Bozkurt, M. (2015). Understanding an elementary school teachers' journey of using technology in the classroom from sand table to interactive whiteboard. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 8(1), 1-20. <https://iejee.com/index.php/IEJEE/article/view/94>
- Ersoy, A., & Bozkurt, M. (2017). Anlatı araştırması. A. Saban ve A. Ersoy (Ed). *Eğitimde nitel araştırma desenleri* içinde (s. 237-279). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Fırat, M., Kılınç, H., & Yüzer, T. V. (2017). Level of intrinsic motivation of distance education students in e-learning environments. *Journal of Computer Assisted Learning*, 34(1), 63-70.
- Field, J. (2010). Lifelong learning. K. Rubenson (Ed.). *Adult learning and education* içinde (s. 20-25). Oxford: Elsevier
- Fisher, G. (2000). Lifelong learning: more than training. *Journal of Interactive Learning Research*, 11, 265-294.
- Gou, S., & Shan, W. (2019). Adult Education in China: Exploring the Lifelong Learning Experience of Older Adults in Beijing. *New Directions For Adult And Continuing Education*, 162, 111-124. DOI: <https://doi.org/10.1002/ace.20330>
- Heller, L. (2019). Social Media Closing the Distance in Online Education. In K. Graziano (Ed.), *Proceedings of Society for Information Technology & Teacher Education International Conference* (s. 81-91). Las Vegas, NV, United States: Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).

- Hernandez-Gantes, V. M. (2010). Teaching adult learners in online career and technical education. V. C. X. Wang (Ed). *Integrating adult learning and Technologies for effective education* içinde (s. 101-119). New York: Information Science Reference.
- Inoue, Y. (2007). Online education for lifelong learning: a silent revolution. Y. Inoue (Ed.). *Online education for lifelong learning* içinde (s. 1-27). London: Information Science Publishing. <https://doi.org/10.4018/978-1-59904-319-7.ch001>
- Jones, A., & Issroff, K. (2005). Learning technologies: Affective and social issues in computer-supported collaborative learning. *Computers & Education*, 44(4), 395–408. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2004.04.004>
- Josselson, R. (2007). The ethical attitude in narrative research: Principles and practicalities. In D.J. Clandinin (Ed.), *Handbook of narrative inquiry*. USA: Sage Publications.
- Knowles, M. S. (1996). *Yetişkin öğrenenler göz ardı edilen bir kesim*. (Çev: S. Ayhan). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Law, K. M. Y., Geng, S., & Li, T. (2019). Student enrollment, motivation and learning performance in a blended learning environment: The mediating effects of social, teaching, and cognitive presence. *Computers & Education*, 136, 2-12. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2019.02.021>
- Lee, D., Watson, S. L., & Watson, W. R. (2019). Systematic literature review on self-regulated learning in massive open online courses. *Australasian Journal of Educational Technology*, 35(1), 28-41. <https://doi.org/10.14742/ajet.3749>
- Lee, K., Choi, H., & Cho, Y. H. (2019). Becoming a competent self: A developmental process of adult distance learning. *The Internet and Higher Education*, 41, 25-33. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2018.12.001>
- Lim, D. H. (2004). Cross cultural differences in online learning motivation. *Educational Media International*, 41(2), 163–173. <https://doi.org/10.1080/09523980410001685784>
- London, M. (2011). Lifelong learning: introduction. M. London (Ed). *The Oxford handbook of lifelong learning* içinde (s. 3-11). New York: Oxford University Press.
- Martinez, M., & Jagannathan, S. (2010). Social networking, adult learning success and moodle. T. T. Kidd ve J. Keengwe (Eds). *Adult learning in the digital age: perspectives on online Technologies and outcomes* içinde (s. 68-80). New York: Information Science Reference. <https://doi.org/10.4018/978-1-60566-828-4.ch007>
- Maughan, G., & Mupinga, D. (2010). Prevalent andragogical instructional preferences and technologies. V. C. X. Wang (Ed). *Integrating adult learning and Technologies for effective education* içinde (s. 206-220). New York: Information Science Reference. <https://doi.org/10.4018/978-1-61520-694-0.ch012>
- McIntosh, C. (2005). Introduction. C. McIntosh, & Z. Varoglu (Eds), *Perspectives on distance education: lifelong learning and distance higher education*. UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000141218>
- Mendieta, J., & Barkhuizen, G. (2020) Blended language learning in the Colombian context: a narrative inquiry of teacher ownership of curriculum change. *Computer Assisted Language Learning*, 33(3), 176-196. <https://doi.org/10.1080/09588221.2018.1553888>
- Miltiadou, M., & Savenye, W. C. (2003). Applying social cognitive constructs of motivation to enhance student success in online distance education. *Educational Technology Review*, 11,1.
- Odo, D. M., Pace, C., & Albers, P. (2017). Socialization Through (Online) Design: Moving into Online Critical Spaces of Learning. *In Education*, 23(1). 41-65.
- Öztürk, F. (2019). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ideal vatandaşlık anlayışlarına yönelik bir anlatı sorgulaması (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Park, S., & Yun, H. (2018). The influence of motivational regulation strategies on online students' behavioral, emotional, and cognitive engagement. *American Journal of Distance Education*, 32(1), 43–56. <https://doi.org/10.1080/08923647.2018.1412738>
- Schmidt, S. W., Dickerson, J., & Kisling, E. (2010). From pedagogy to andragogy: transitioning teaching and learning in the information technology classroom. V. C. X. Wang (Ed). *Integrating adult learning and Technologies for effective education* içinde (s. 63-81). New York: Information Science Reference. <https://doi.org/10.4018/978-1-61520-694-0.ch004>

- Siemens, G., & Conole, G. (2011). Connectivism: Design and delivery of social networked learning. *The International Review of Research in Open and Distance Learning*, 12(3), 1–5.
- Sprlak, T. (2016). Twenty-five years after – rebuilding the lifelong learning system in the Czech and Slovak Republic: progress, challenges and lessons learnt from a narrative research, *British Journal of Guidance & Counselling*, 44(2), 198-209. <https://doi.org/10.1080/03069885.2016.1145195>
- Toprakçı, E., & Gülmez, D. (2018). Velilerin penceresinden öğrencilerin eğitim hayatı (Anılar bağlamında nitel bir analiz). *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi - Journal of Qualitative Research in Education*, 6(1), 253-275. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.6c1s11m>
- Tummons, J., & Ingleby, E. (2014). *A to z of lifelong learning*. İngiltere: Open University Press
- Tung, L. C. (2013). Improving students' educational experience by harnessing digital technology: Elgg in the ODL environment. *Contemporary Educational Technology*, 4(4), 236–248. <https://doi.org/10.30935/cedtech/6106>
- UNESCO. (2016). Community-based lifelong learning and adult education: situations of community learning centres in 7 asian countries. <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002464/246480E.pdf> (Erişim tarihi: 10.12.2019).
- Wang, V. C. X. (2010). Effective teaching with technology in adult education. V. C. X. Wang (Ed). *Integrating adult learning and Technologies for effective education* içinde (s. 48-62). New York: Information Science Reference. <https://doi.org/10.4018/978-1-61520-694-0.ch003>
- Yeşil, Y. (2017). Türkiye'de mesleki eğitimin gelişimi açısından uzaktan eğitim faaliyetlerinin önemi. *Suleyman Demirel University Journal of Faculty of Economics & Administrative Sciences*, 22(3), 757-768.
- Zilka, G. C., Rahimi, I. D., & Cohen, R. (2019). Sense of challenge, threat, self-efficacy, and motivation of students learning in virtual and blended courses. *American Journal of Distance Education*, 33(1), 2-15. <https://doi.org/10.1080/08923647.2019.1554990>

Yazarlar

Şeyda Kır, Milli Eğitim Bakanlığı'nda İngilizce Öğretmeni olarak çalışmaktadır. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı'nda doktora eğitimine devam etmektedir. İlgi alanları arasında Kitlelesel Açık Çevrimiçi Dersler, yetişkin eğitimi, yaşam boyu öğrenme ve açık ve uzaktan öğrenme ortamları olan Kır, bu konulardaki araştırmalarını sürdürmektedir.

Dr. Aras Bozkurt, Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesinde öğretim üyesidir. Bozkurt, Uzaktan Eğitim bölümünden yüksek lisans ve doktora derecesine sahiptir. Bozkurt'un öncelikli ilgi alanları uzaktan eğitim, açık ve uzaktan öğrenme, çevrimiçi öğrenme ve eğitim teknolojileridir. Bozkurt aynı zamanda bağlantıcılık, rizomatik öğrenme, hetagoji gibi kuramsal, kavramsal yaklaşımlar ile sosyal ağ analizi, duygu analizi ve veri madenciliği gibi araştırma paradigmalarıyla ilgilenmektedir.

İletişim

Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir, Türkiye
seydaakr@gmail.com

Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Eskişehir, Türkiye
arasbozkurt@gmail.com

Summary

Purpose and Significance: With the rapid development of Information Communication Technologies and social networks, the internet has become a part of business, education, economic and social life. Based on these developments, people's access to information and access to learning environments has potentially increased. Considering these opportunities, lifelong learning has turned into an important process and requirement. The perspective of lifelong learning has the awareness of building a knowledge-based evolving society that can meet people's learning needs in line with different learning tools and meaningful experiences (UNESCO, 2016). The philosophy of lifelong learning removes the limits and restrictions on learning and access to knowledge. With the elimination of these boundaries, lifelong learning is maintained in open and distance learning environments and online platforms. Open education faculties, in this regard, support and sustain lifelong learning through delivery methods such as distance education system. Learners are involved in these systems not only for the purpose of a career, but also for lifelong learning experiences. In this context, the aim of the research is to examine the contribution of open and distance learning system to lifelong learning processes. For this purpose, the research questions were determined as follows:

1. To what extent open and distance learning support learners' lifelong processes?
2. To what extent experiences of the learners in open and distance learning change and in what dimensions differentiate?

Methodology: This study used qualitative narrative research to seek answers to the research questions. Narrative research attempts to explain a particular situation or phenomenon based on the life stories and experiences of individuals (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz and Demirel, 2012; Cresswell, 2016). It requires combining these stories and analyzing and reporting data, taking advantage of the experiences or stories of one or more people to use in describing chronological events (Czarniawska, 2004). The data for the current study was obtained from the 'My Story' (Bozkurt and Büyük, 2018) project conducted by Anadolu University in the academic years 2017-2018 and 2018-2019. Within the scope of the project, students in the system were asked to share their own stories regarding their learning processes and experiences in open and distance learning system. From the stories of learners, a total of 31 stories linked to the theme of lifelong learning were parsed and examined in the context of this study. From this perspective, the context of the research is the open education system, while the working group of the research is the open and distance learning system.

All the stories examined in this study were examined within the context of the contribution of participants' open and distance learning experiences linked to lifelong learning processes. Using the thematic analysis approach, the textual data were analyzed and divided into themes, categories and codes. In this analysis phase, the theme forms the top heading associated with lifelong learning. The themes contain categories that are related to the main theme, and each category consists of different codes.

Results: The findings of the study consist of five different themes. Accordingly, these are; motivation, personal development, professional development, socialization and self-management. Each theme consists of categories and codes in its context. The theme of motivation consists of the categories of internal motivation and external motivation. The theme of personal development includes the categories of lifelong learning, self-awareness, gaining

self-confidence and life satisfaction. Another theme is professional development which has the categories of career and usability. The theme of socialization covers the sense of community, while the theme of self-directed consists of the category of experience. When the findings of the study are examined within the framework of lifelong learning philosophy, it can be concluded that learners have experienced similar experiences and similar learning processes.

Discussion and Conclusion: Within the scope of the themes examined, the factors contributing to the lifelong learning processes of learners within the open education system, which are treated as open and distance learning environments, have been identified. Motivation is the factor that causes learners to continue this process with positive attitudes and emotions. Motivation is an effective variable consisting of internal or external factors that influence learners' learning process, guide them, help them organize their work (Zilka, Rahimi and Cohen, 2019). While motivation is seen as an effective factor in enrolling learners in the system and completing the process in online or blended learning environments (Law, Geng and Li, 2019), this study can also be concluded that motivation is related to re-enrolling learners in another program after completing the program.

Learners in an open and distance learning environment are adult learners. In addition to the learning process, learners are expected to plan their learning processes well, and manage them, respectively, considering that they have duties and responsibilities in different areas such as work, family, social environment. In another way, self-management skill in online learning environments is an important condition affecting learner success (Cho and Shen, 2013). The related literature reports that the number of learners who are enrolled in an online higher education institution has been increasing in recent years. These learners are thought to regulate their learning and work lives by creating a pattern within their living conditions, becoming lifelong learners and developing self-management skills (Lee, Choi and Cho, 2019).

Another result obtained in the research is how learners contribute to their personal development and professional development through their experiences in the open and distance learning system from the perspective of lifelong learning. It can be said that many different variables in the learning process have effects on professional and personal development. Distance Learning offers opportunities for learners to share knowledge, critical thinking, collaborative learning approaches and to develop many cognitive skills through digital communication technologies and social networks. (Dwyer and Walsh, 2019; Siemens and Conole, 2011; Tung, 2013). Professional development may be a new information transfer to individuals' business life from what they have learned in the open and distance learning program, or there may be a new career planning at the end of the program, a change of title in the profession. This is entirely about how the learner will continue to learn throughout their life by making decisions based on their life wishes and needs. In vocational education, it is important to develop human resources in line with technology and innovations and to achieve targeted quality values, and distance learning or online learning opportunities can make this situation easier and more efficient (Yesil, 2017).

Socialization is provided in open and distance learning environments or online learning platforms mostly through information and communication technologies or social networks. The sense of community in lifelong learning that learners experience in distance learning platforms encompasses the positive feelings of being in a group. Actions such as communicating and interacting for purposes such as academic support in online environments are socializing attempts of learners. Heller (2019) noted in his research that learners' sense of distance in online learning environments decreases with the inclusion of social networks in the environment. In

line with all these results and interpretations, open and distance learning environments contribute to learners in different dimensions during the lifelong learning process. Through the open and distance learning system they are involved in, learners gain skills and awareness about what they expect before learning, what they want to experience, and how to continue their lifelong learning adventure in line with their interests and needs.